

Odense, den 11. maj 2016

Deltagerinformation om deltagelse i et forskningsprojekt

Projektets titel: "Aktive børn i dagtilbud- sundere, gladere og klogere børn"

Kære forældre

Vi vil spørge, om I vil deltage i et forskningsprojekt, der udføres i samarbejde mellem Svendborg Kommune og Syddansk Universitet.

Baggrund og formål

Svendborg Kommune igangsatte i 2008 Danmarks største idrætsskoleprojekt "Svendborgprojektet", hvor 0.-6. klasse på syv af kommunens skoler fik seks lektioners idræt om ugen. For at opnå en høj kvalitet i den ekstra idrætsundervisning fik alle idrætslærere og pædagoger 21 timers efteruddannelse. Projektet resulterede bl.a. i, at alle folkeskoler i Svendborg Kommune nu har seks lektioners idræt om ugen i 0.-6. klasse. Der er gennemført en betydelig mængde forskning i forbindelse med projektet, og der er påvist en væsentlig positiv effekt på børnenes sundhed. Disse erfaringer skal nu udbredes til de yngre børn i dagtilbud.

Forskningen i Svendborgprojektet har vist, at en før-skole-indsats er afgørende for børns motoriske og sundhedsmæssige udvikling. Kommunens dagtilbud arbejder i forvejen med motorik og sundhed, og ved at igangsætte Svendborgprojektet for de 0-6 årige, vil man kunne styrke indsatsen på motorik og sundhed, og dermed reducere antallet af børn, der allerede er i risikogruppen, når de begynder i skolen. Der skal derfor være et mærkbart øget fokus på bevægelse og motorik, så børnene får en sjov hverdag med udviklende og alderstilpassede fysiske aktiviteter.

Det overordnede formål med projektet er at aktivere børnene med henblik på at forbedre deres motorik og sundhed. Mere bevægelse og kropsbevidsthed kan samtidig bidrage til at opfylde kommunens overordnede vision for skole og dagtilbud om øget kreativitet og samarbejde hos børnene.

Derudover skal projektet bidrage til en øget forskning i betydningen af motion blandt helt små børn, ligesom første del af Svendborgprojektet gjorde det for skolebørn. Denne forskning foregår i regi af Syddansk Universitet i samarbejde med Århus Universitet og TrygFondens Børneforskningscenter, og vil i første omgang være centreret om børnene fra 3-6 år. De vigtigste spørgsmål er først og fremmest om børnenes motorik kan forbedres gennem en indsats i børnehaven, og dernæst hvad motorikken betyder for trivsel, udvikling af problemer med muskler og led (f.eks. knæ- eller rygsmærter), sprogudvikling og indlæringsevne. Indsamling af data til at belyse disse spørgsmål kræver involvering af både børn, forældre, pædagoger og forskere.

Barnets bidrag

- Én gang om året vil børnenes motorik blive testet. Dette foregår ved, at børnene kommer ind i den nærmeste idrætshal eller gymnastiksal sammen med pædagoger, de kender. Her vil testpersonale fra Syddansk Universitet stå klar til at måle børnene. Børnene vil få målt højde og vægt og derefter blive instrueret i forskellige øvelser som løb, gadedrengehopp, hop ned fra en lille kasse, slå/kaste/sparke/gribe en bold mm. Øvelserne vil blive filmet og efterfølgende analyseret af forskerne. Endelig vil de ved hjælp af simple computerprogrammer få vurderet deres finmotorik, opmærksomhed, koncentration og hukommelse. Disse tests vil alle blive afviklet på én dag.
- Ligeledes én gang om året vil børnenes fysiske aktivitet blive målt over en uge ved hjælp af accelerometre. Det er en lille måler, der registrerer barnets bevægelser, så man får et præcist billede af aktivitets-niveauet henover dagen. Forskerne tester for øjeblikket to muligheder:
 - en lille boks på 4x4x1,5 cm i et elastikbælte, som sættes på barnets hoftede om morgenen og tages af om aftenen
 - to plastre, der sættes henholdsvis hoftede og ben og bliver siddende hele ugen - efter sommerferien ved vi, hvilken type virker bedst

Forældrenes bidrag

For at få et præcist billede af den tidlige udvikling af problemer i muskler og led, skal I som forældre besvare tre spørgsmål på SMS hver anden uge de kommende tre år. Derudover vil der være et elektronisk spørgeskema, der omhandler både børns og forældres forhold, ved projektets start og afslutning. Der kan desuden forekomme enkelte spørgeskemaer undervejs i forbindelse med delprojekter. Besvarelse af dem vil ikke påvirke barnets øvrige deltagelse i projektet.

Andre data, der inddrages i forskningen

- resultater fra kommunens trivselsundersøgelser
- spørgeskema vedrørende barnets trivsel udfyldt af pædagoger
- resultater fra kommunens sprogevalueringer
- skolekarakter og resultater fra nationale tests

Fordele og ulemper ved projektet

De umiddelbare personlige fordele for jer og jeres barn er, at jeres barns udvikling vurderes grundigt, og evt. problemer vil derfor blive opdaget tidligt. Hvis SMS'erne viser, at barnet har det samme problem to uger i træk, vil I blive ringet op af en sundhedsfaglig person til en snak om problemets omfang. Hvis I sammen vurderer, at der er behov for udredning, får I tilbudt en tid på ortopædkirurgisk klinik ved Syddansk Universitet uden omkostninger eller yderligere henvisning og med begrænset ventetid. Endnu vigtigere på lang sigt er, at I medvirker til øget viden om, hvordan vi forbedrer vores børns fysiske og mentale sundhed. F.eks. er rygsmerter årsagen til den største sygdomsbyrde i Danmark målt på lægebesøg og sygedage. Vi ved, det starter tidligt i livet, så hvis vi kan forebygge allerede i børnehaven, vil det have enorme positive samfundsvirkninger.

Der er ingen risici eller bivirkninger forbundet med projektet, da testerne ligner børnenes almindelige daglige aktiviteter.

Skulle vi blive opmærksomme på noget specielt i forbindelse med de kommende undersøgelser af jeres søn/datter, vil I naturligvis blive kontaktet.

Alle data vil blive opbevaret i sikrede og anonymiserede databaser i henhold til Datatilsynets regler.

Offentliggørelse

Alle resultater vil blive anonymiseret, og det vil aldrig være muligt at genfinde det enkelte barn i resultaterne. Projektets resultater vil blive offentliggjort i videnskabelige tidsskrifter. Derudover vil resultaterne blive udbredt til pædagoger og andet relevant personale i børnehaverne, bl.a. gennem samarbejde med pædagoguddannelsen på University College Lillebælt (UCL), og endelig forventer vi at kunne tiltrække opmærksomhed fra medierne, hvorved offentligheden også vil blive informeret.

Øvrig information

Projektet er indtil videre finansieret af Syddansk Universitet, Svendborg Kommune, TrygFonden, KiropraktorFonden og IMK Fonden.

I maj 2016 vil der blive afholdt informationsmøder i alle områder i kommunen, hvor vi fortæller mere om projektet, og hvor der bliver mulighed for at få svar på eventuelle spørgsmål. Der vil blive udsendt information om dato og sted på Børneintra – der kræves ikke tilmelding og møderne er åbne for alle.

Vi gør opmærksom på, at det er frivilligt at deltage i forsøget. I kan når som helst og uden at give en grund trække jeres samtykke tilbage. Vi har vedlagt folderen "Før du beslutter dig", som oplyser om vores/forskernes tavshedspligt, forsøgspersoners ret til aktindsigt, klageadgangen og mulighed for erstatning efter Lov om klage- og erstatningsadgang på sundhedsområdet.

Hvis vi oplever, at for mange deltagere (>50%) fravælger deltagelse i projektet, kan det føre til, at projektet afbrydes. Eksklusion fra projektet vil kun ske, hvis I selv vælger at stoppe deltagelse.

Vi vil bede jer om at udfylde samtykkeerklæringen på næste side og aflevere det i jeres barns børnehave senest den 6. juni 2016. Børnehusene vil sørge for at videresende det til os.

Vi håber, I med denne information har fået tilstrækkeligt indblik i, hvad det vil sige at deltage i forskningen, og at I føler jer rustede til at tage beslutningen om eventuel deltagelse. Vi beder jer også om at læse det vedlagte materiale "Forsøgspersonens rettigheder i et sundhedsvidenskabeligt forskningsprojekt".

Skulle du have spørgsmål til forskningsprojektet, er I meget velkomne til at kontakte nedenstående.

På forskergruppens vegne

Lise Hestbæk

Lektor og seniorforsker

Tlf. 6550 4530, mobil 4029 0304, e-mail l.hestbaek@nikkb.dk

